

Katsaus rakentamisesta ja asuntomarkkinoista

Juhana Brotherus
Pääekonomisti

♪ ♪ **Pikkulinnut laulavat** ♪ ♪

Kaupungistuminen kuoli – kauan eläköön suurkaupungistuminen

- Alueellinen väestöennuste kertoo karua kieltä: vanheneva ja vähenevä Suomi nojaa vain muutaman kasvukeskukseen

Veroedut ratkaisevia rakentamisessa

- Ensinäyttöjen yleisin kysymys: ”tuloutetaanko vai rahastoidaanko rahoitusvastike”?

Taistelu taloyhtiölainoista jatkuu

- Hajautettua kotitalousriskiä vai keskittynyttä sijoittajariskiä?
- Orpon työryhmän esityksiä odotetaan huhtikuussa

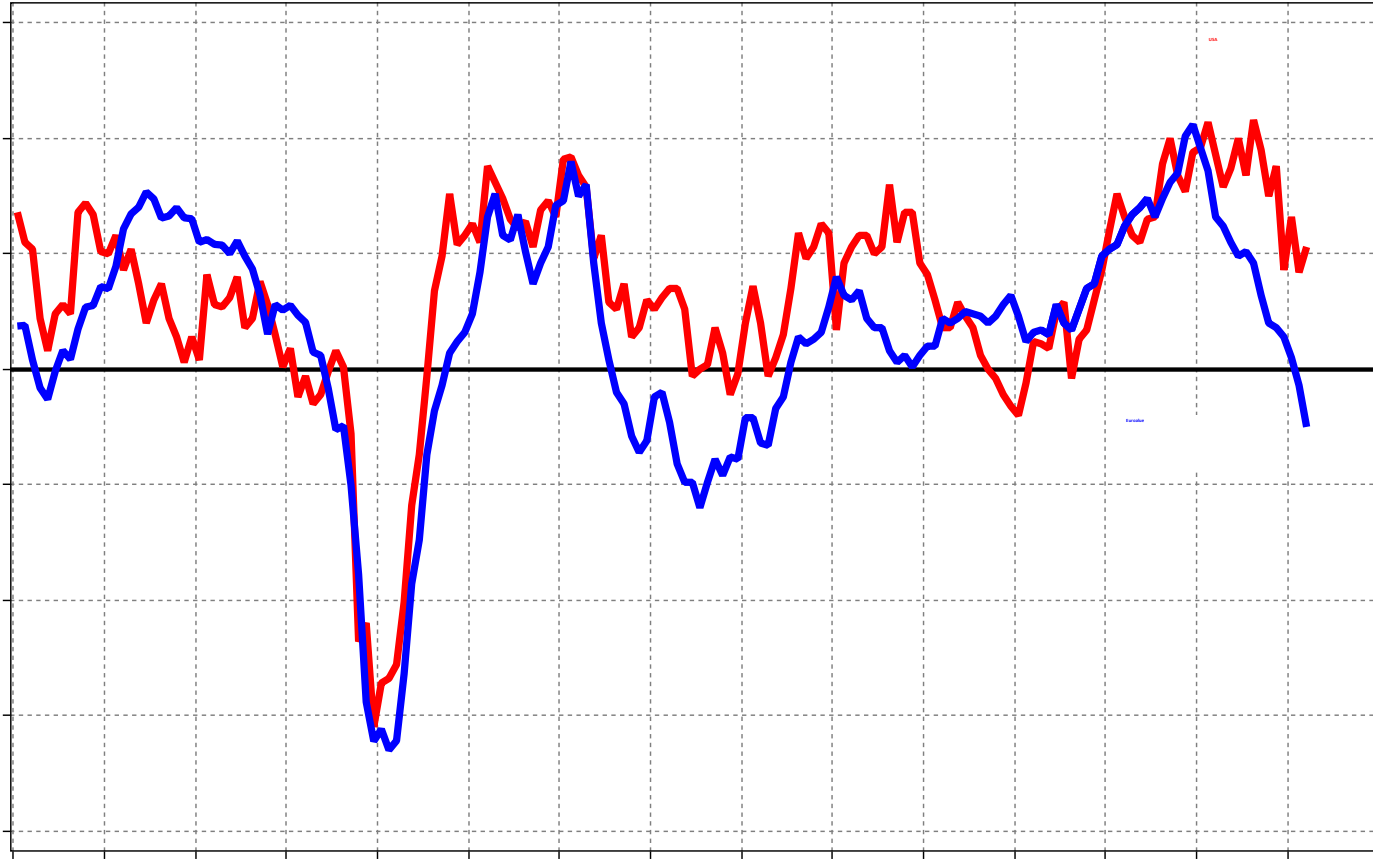
Asuntomarkkinat uhattuina

- ARA:n ylijohtaja: ”80-90% asunnoista pitäisi rakentaa säänneltyinä”

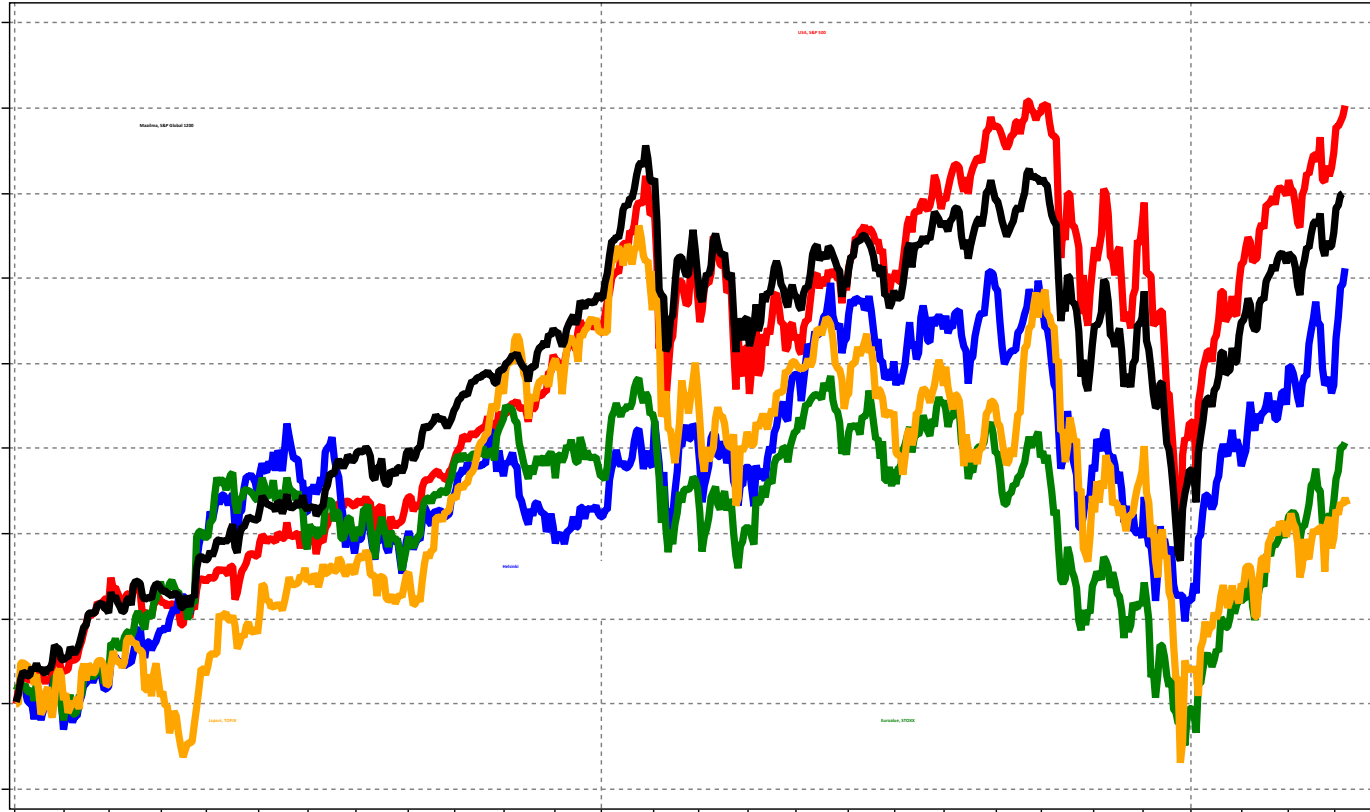
Pysäköinnistä joutuu tulevaisuudessa maksamaan

- Helsinki muuttaa pysäköinnin markkinaehtoiseksi
- Hinta vaihtelee lentolippujen tavoin kysynnän vaihdellessa?

Euroalueen talouskasvu huolena

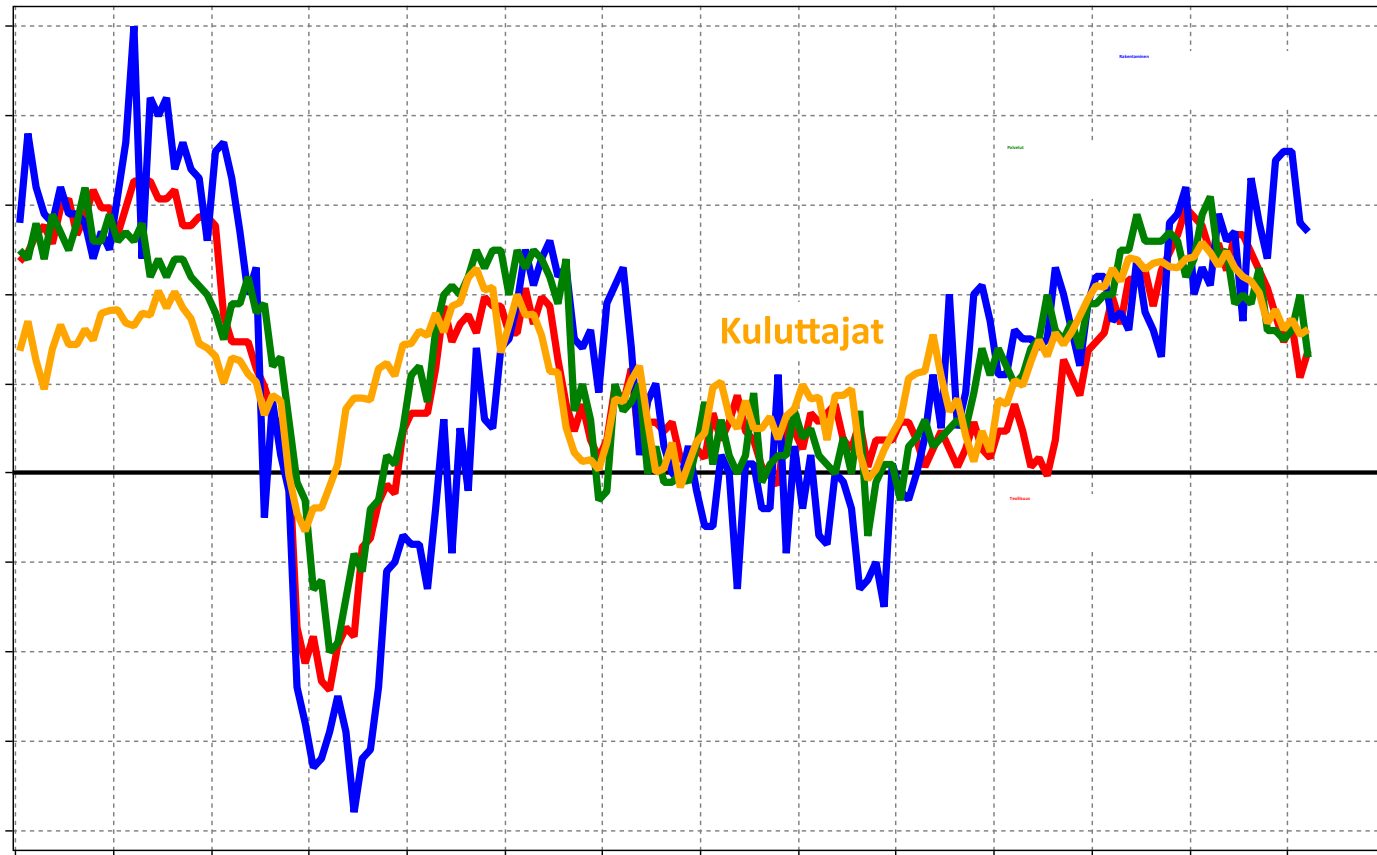

Pörssipaniikki laantui, onneksi!

Suunta huolettaa, taso huojentaa

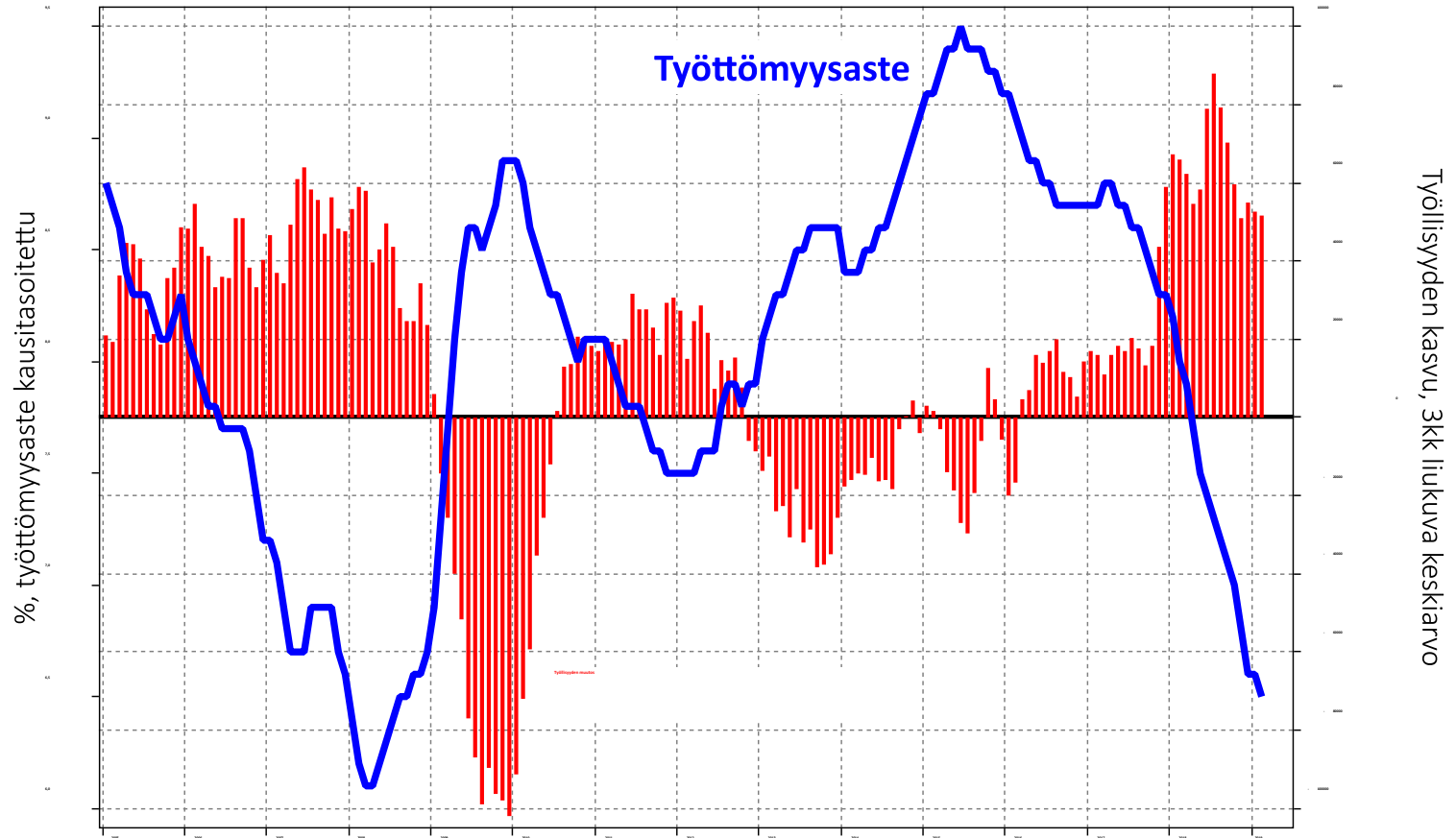
Saldoluku, luottamusmittari, kausitasoitettu, standardisoitu

Työmarkkinat toipuvat

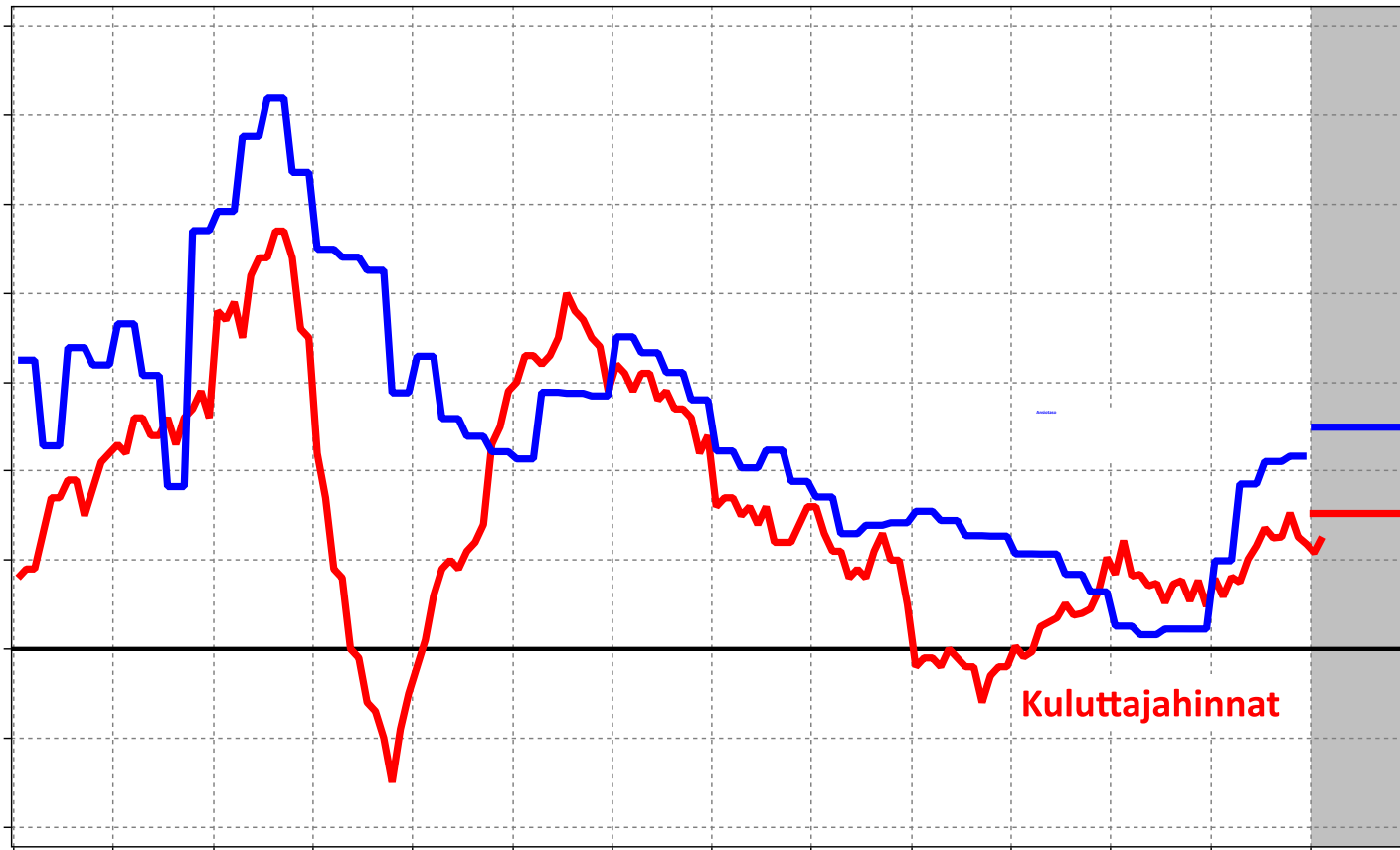

% työttömyysaste

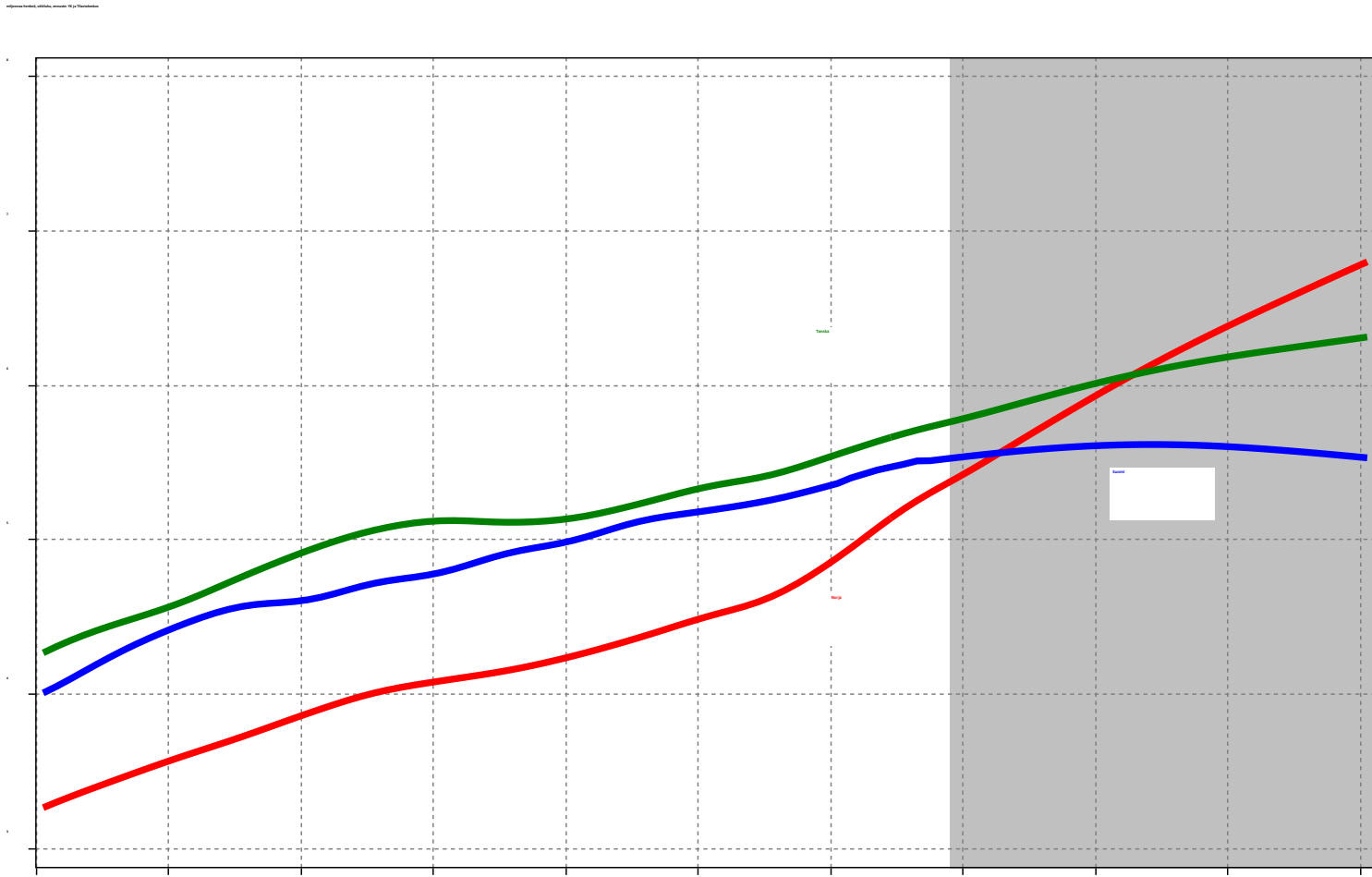

PAREMPAAN ASUMISEEN. TURVALLISESTI.

Palkat paranevat

Suomi vanhenee ja vähenee

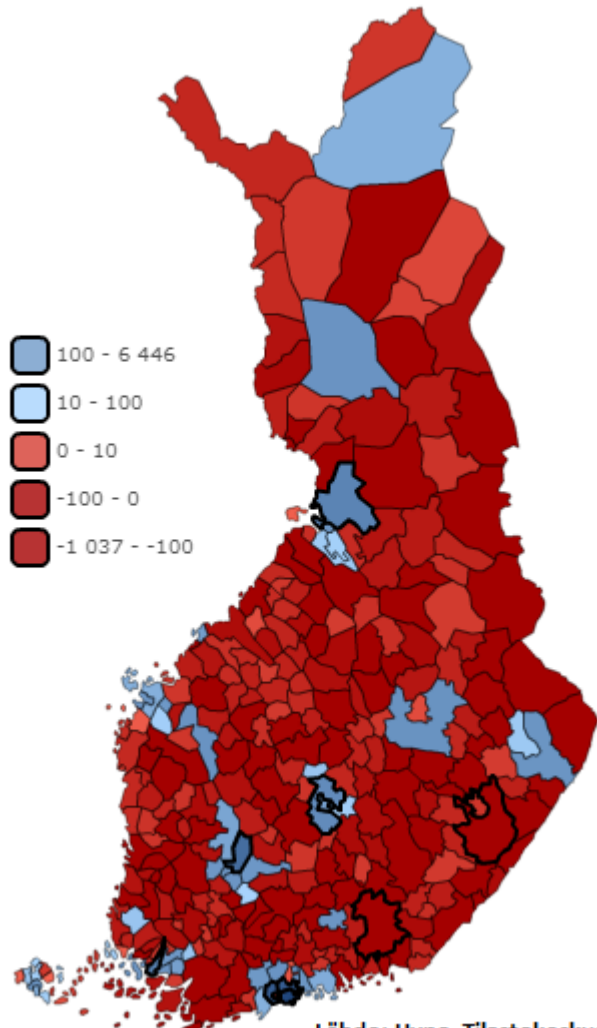

PAREMPAAN ASUMISEEN. TURVALLISESTI.

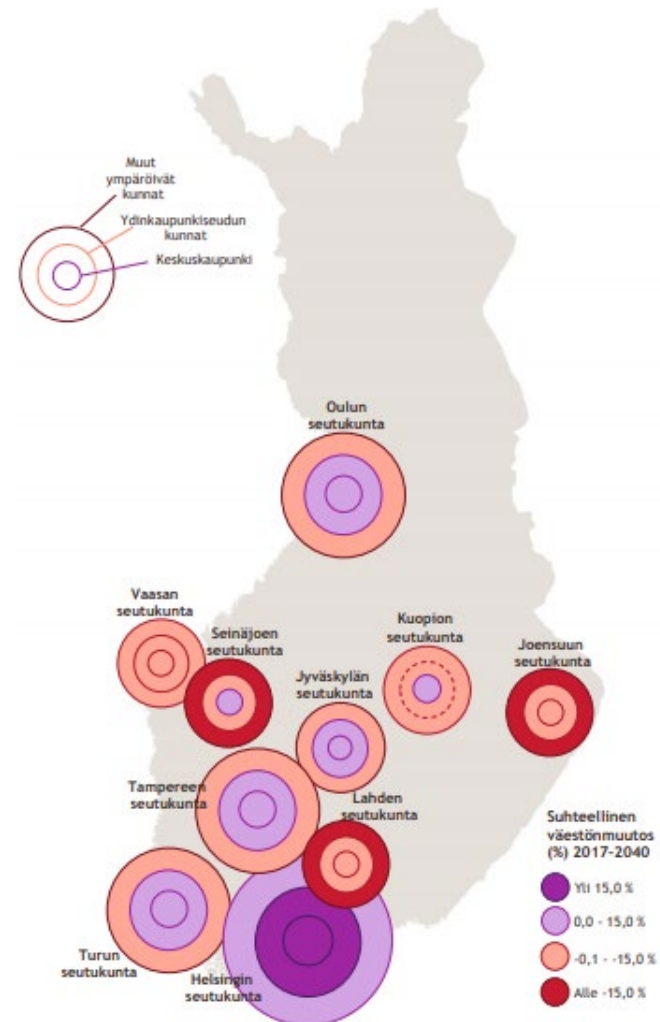

Kaupungistuminen polarisoi

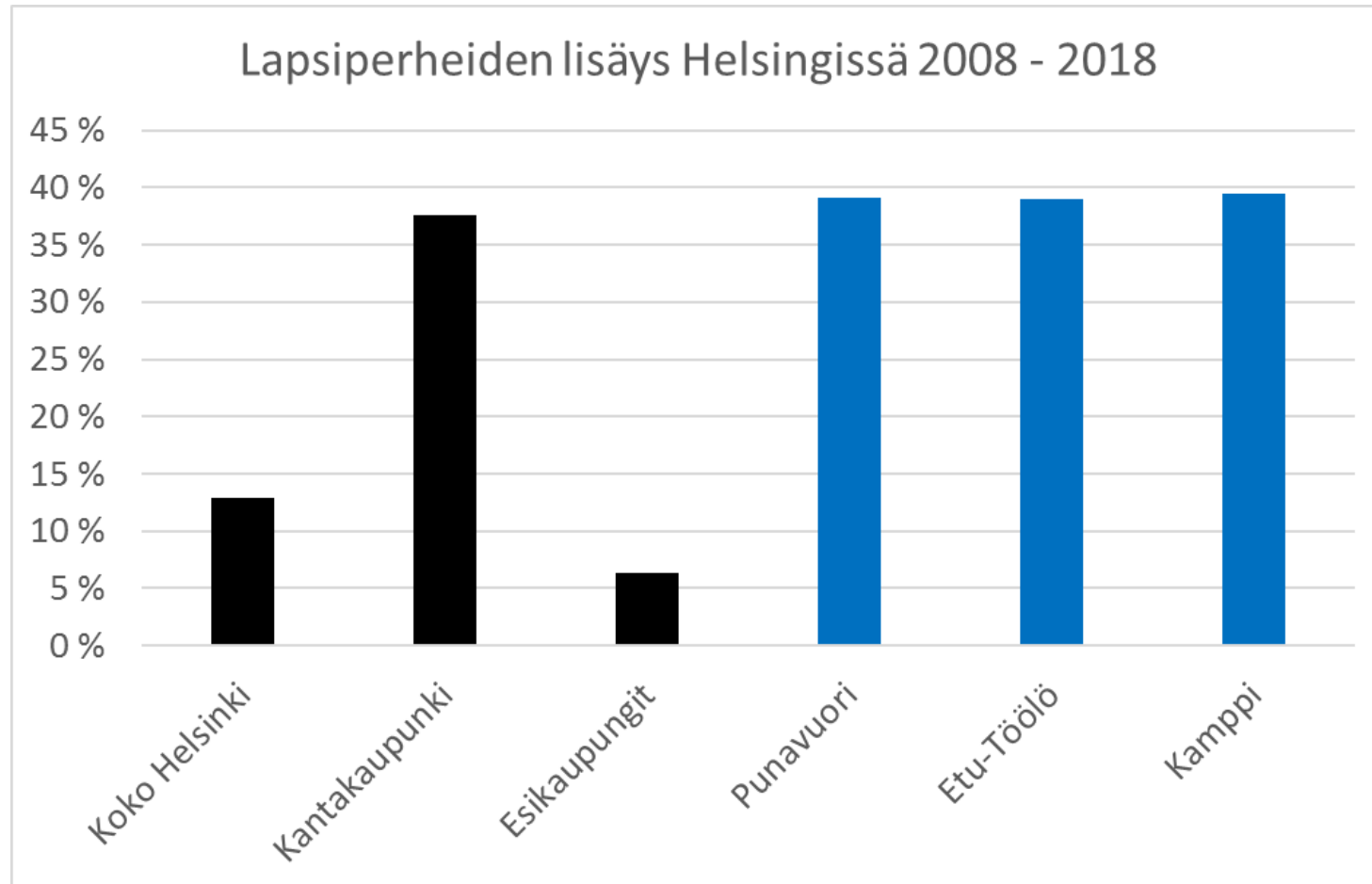
Väestökehitys 2018 aikana

Ennuste vuoteen 2040

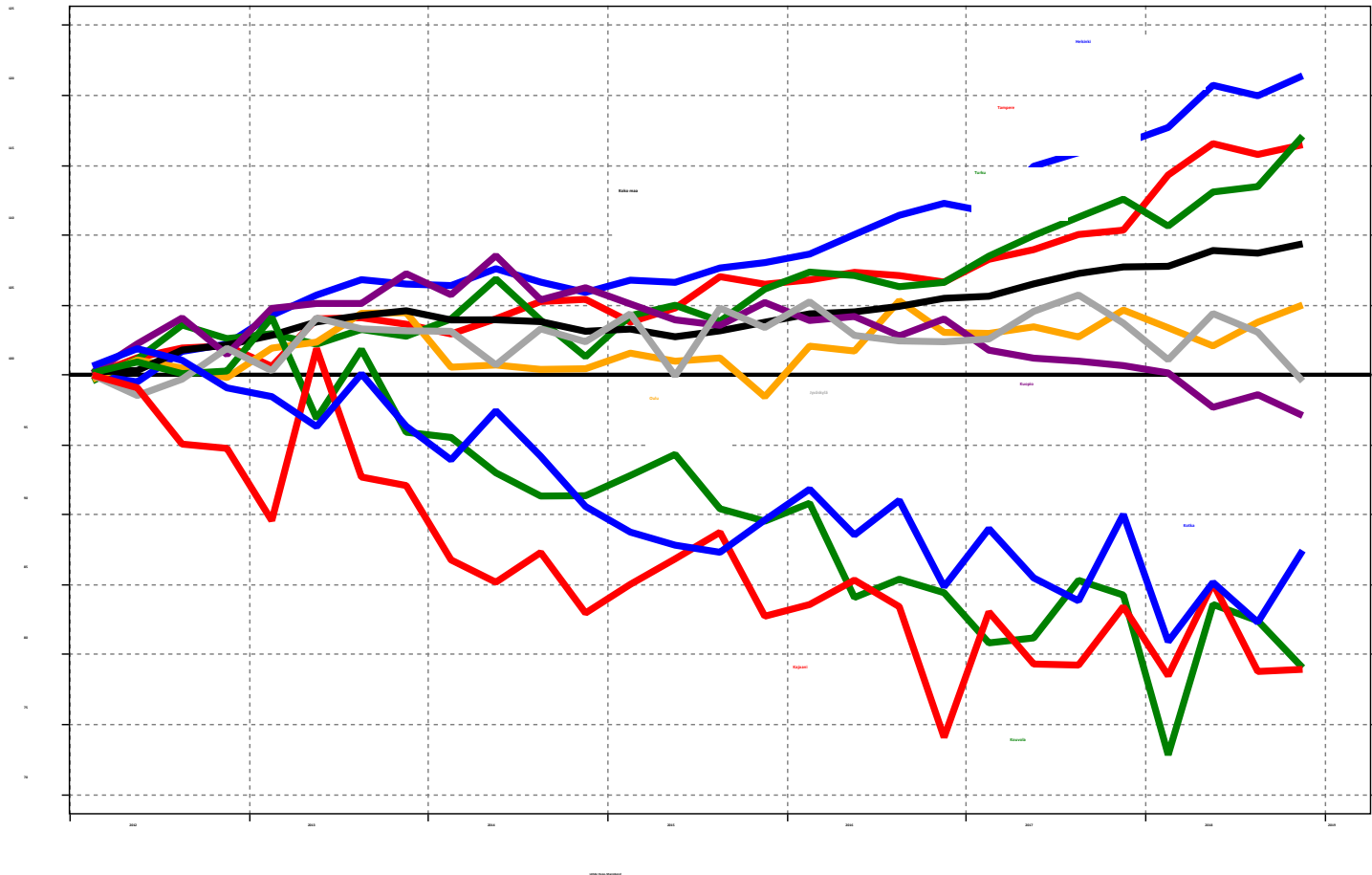

Myös lapsiperheet kohti keskustoja

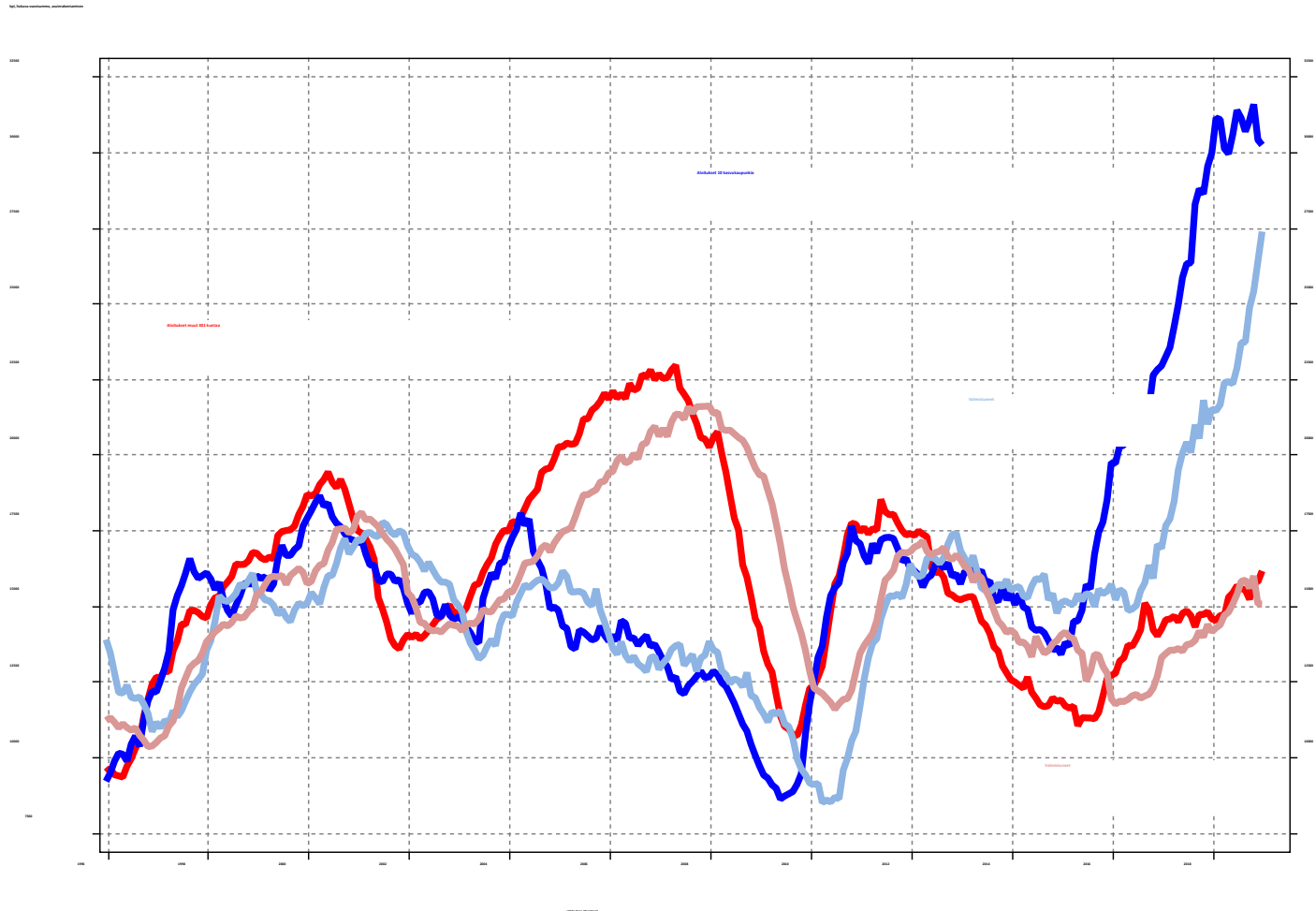

Hinnat osoittavat yhä eri suuntiin

2012 = 100, kerrostaloasuntojen hintaindeksi, kausitasoitettu

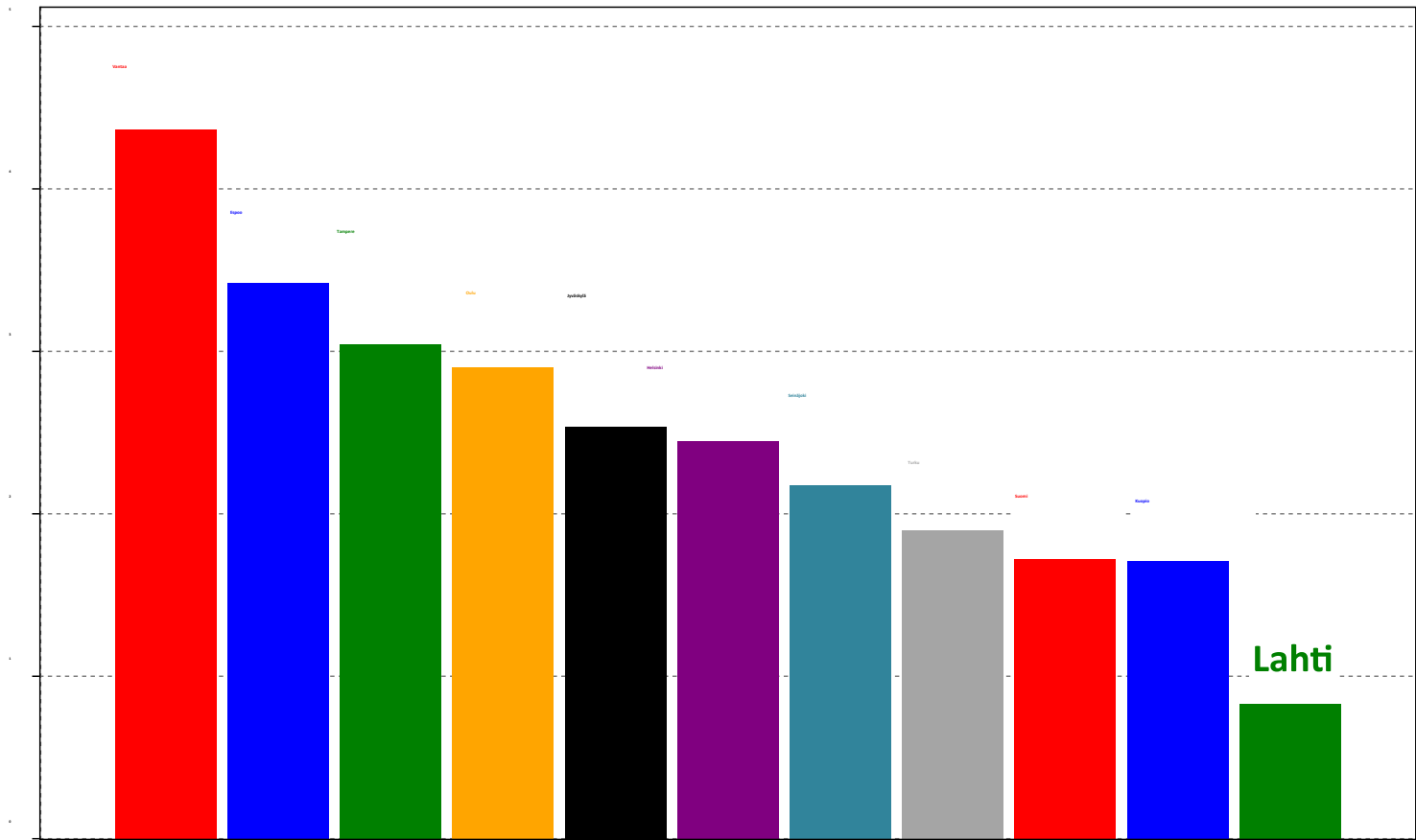
Rakennusbuumi ei osu tasan

10 kasvikaupunkia: Helsinki, Espoo, Vantaa, Tampere, Turku, Oulu, Jyväskylä, Kuopio, Joensuu, Seinäjoki

PAREMPAAN ASUMISEEN. TURVALLISESTI.

Vantaa ottaa vastuuta Helsingiltä

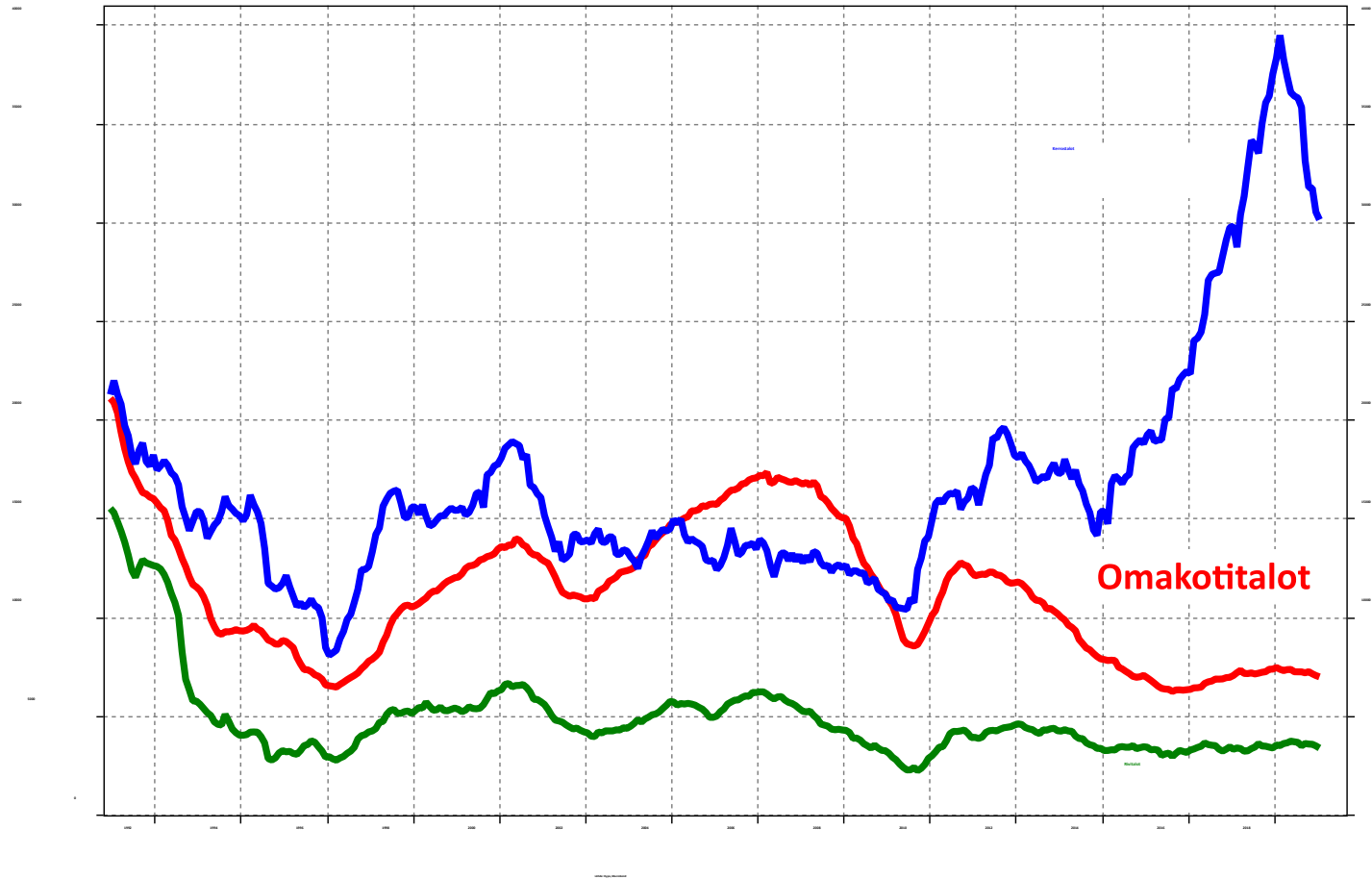

PAREMPAAN ASUMISEEN. TURVALLISESTI.

Rakentaminen rauhoittuu, ei romahda

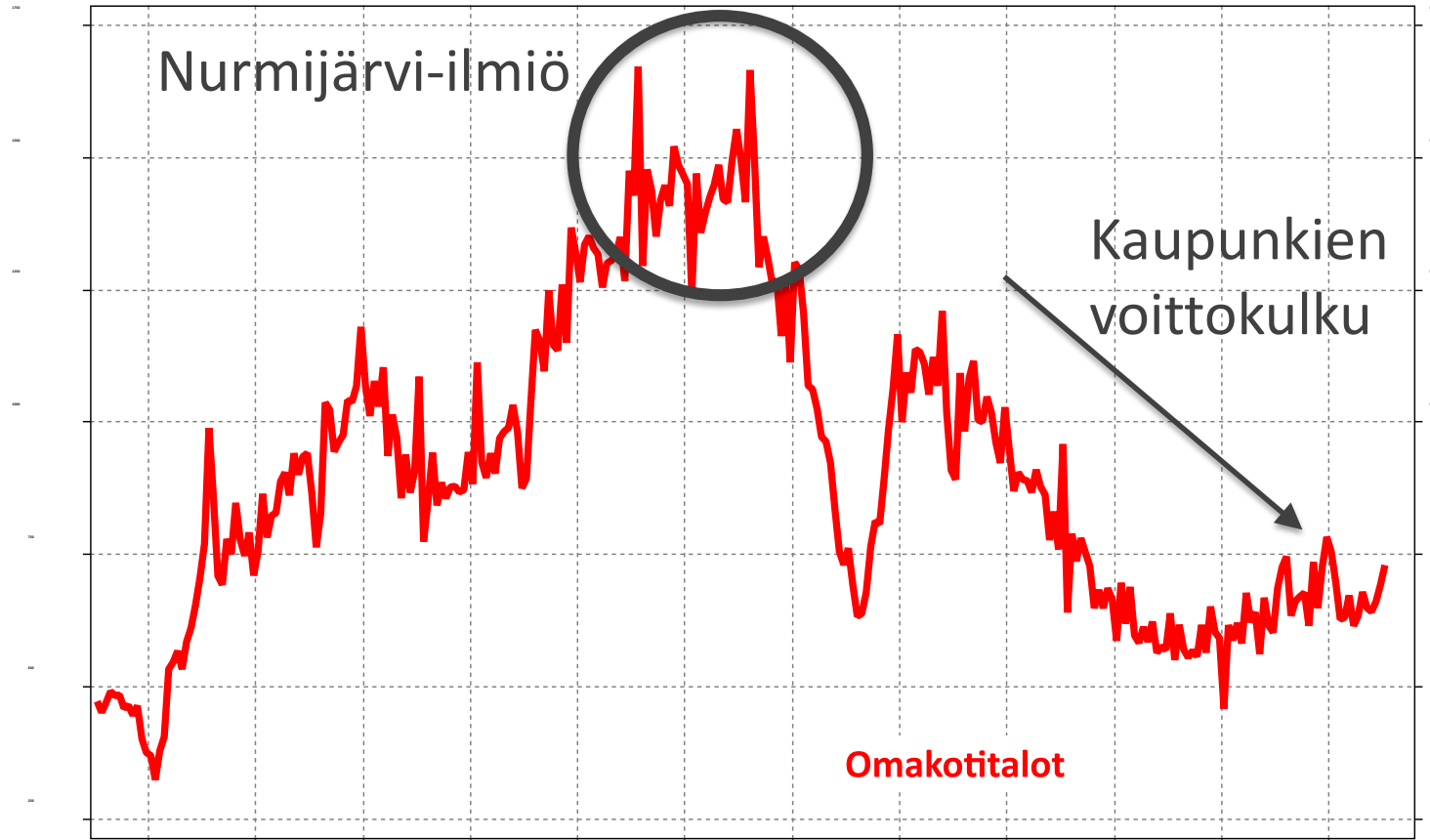

kpl, Rakennuslupahakemukset asuintyypeittäin, 12kk liukuva vuosisumma

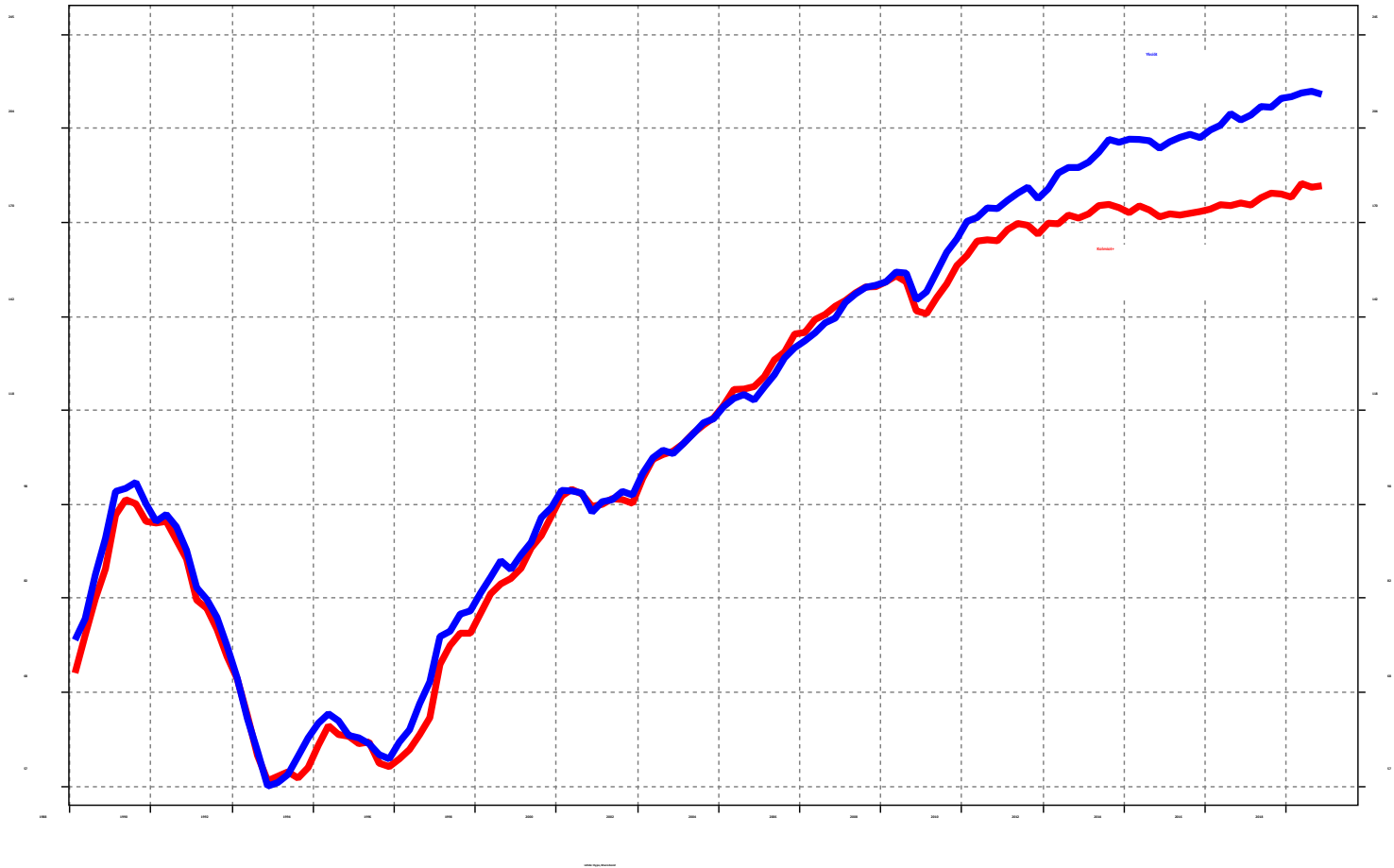

Omakotitalojen aika tuli ja meni?

kpl, aloitetut rakennukset asuntotyypeittäin kausitasoitettu

Yksiöiden hinnat yhä erillään

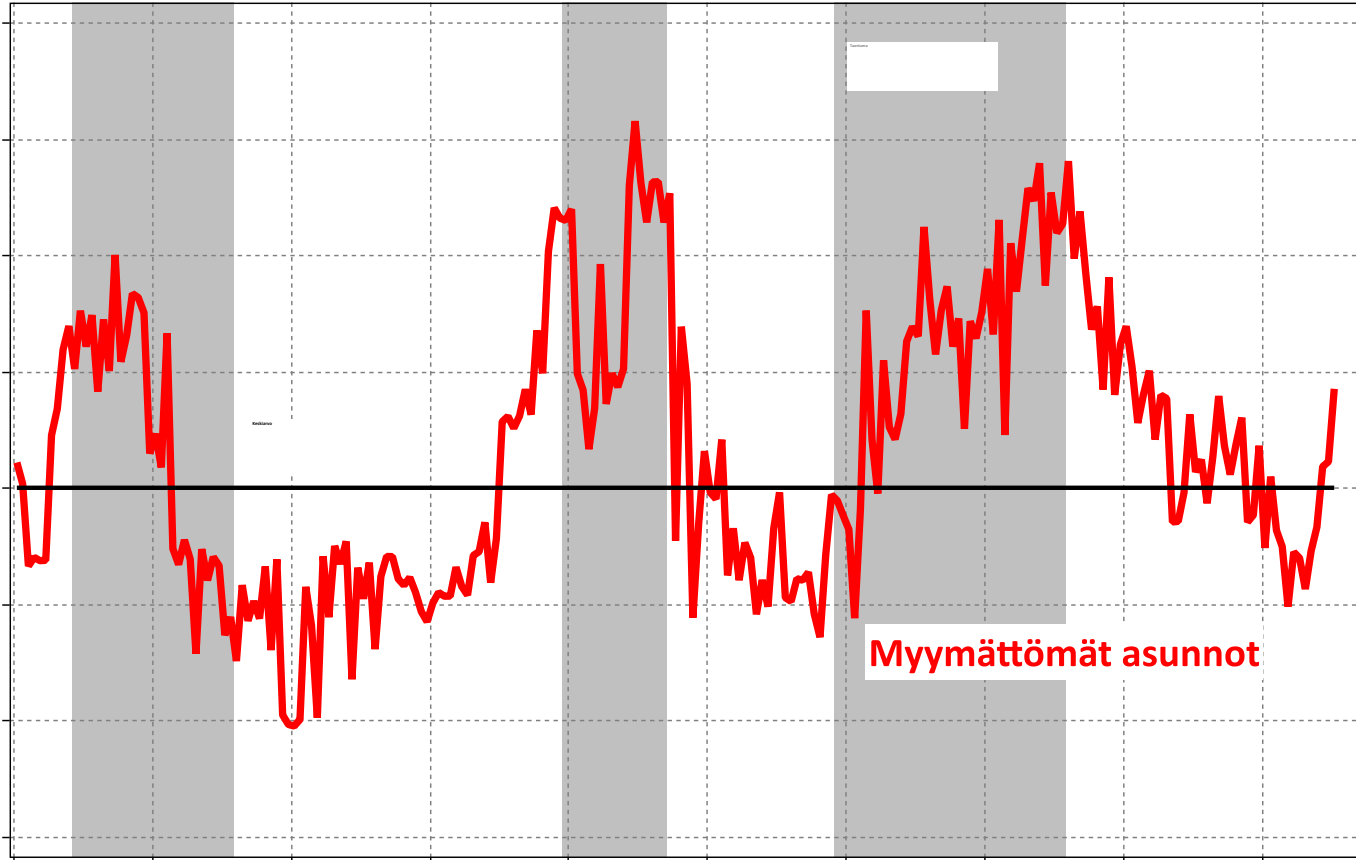

Myymättömiä uusia asuntoja tarjolla

Saldoluku, myymättömät uudet asunnot

Hiljaisia signaaleja

Rakennuslehti UUTISET AVOIMET TYÖPAIKAT TYÖELÄMÄ BLOGIT YHTEYSTIEDOT

TALOUS KIIINTEISTÖT KORJAUSRAKENTAMINEN UUTISET Mikko Kortelainen | 17.03.2017 klo 6:00 | Yksi kommentti

Asunto-osakeyhtiö konkurssiin Juankoskella – katastrofitalossa meni kaikki pieleen

Konkurssi ei ole ainutlaatuinen, sillä vuodesta 2000 alkaen on Asiakastiedon mukaan asetettu 23 asunto-osakeyhtiötä konkurssiin.

PÄIJÄT-HÄME 13.6.2018

Kiinteistösoitku

Lahden Aleksi 5:n taloyhtiötä haetaan konkurssiin, poliisille tehty tutkintapyyntö tonttikaupoista ja vuokrasopimuksesta

Salpausselän Rakentajien ja Nuorisosäätiön yhteistyöllä syntynyt taloyhtiö ei ole maksanut korkeita maanvuokria. Kiinteistösijoitusyhtiö on viime perjantaina hakenut Nuorisosäätiön omistamaa As Oy Lahden Aleksanterinkatu 5:ttä konkurssiin.

Tiesitkö, että taloyhtiö voi mennä konkurssiin? Nämä ovat riskitekijät

KOTIMAA 14.6.2018

Kysymys ja vastaus

Miten vuokralaisen käy, jos taloyhtiö menee konkurssiin?

Päivän lehti 10.2.2018 | Mielipide

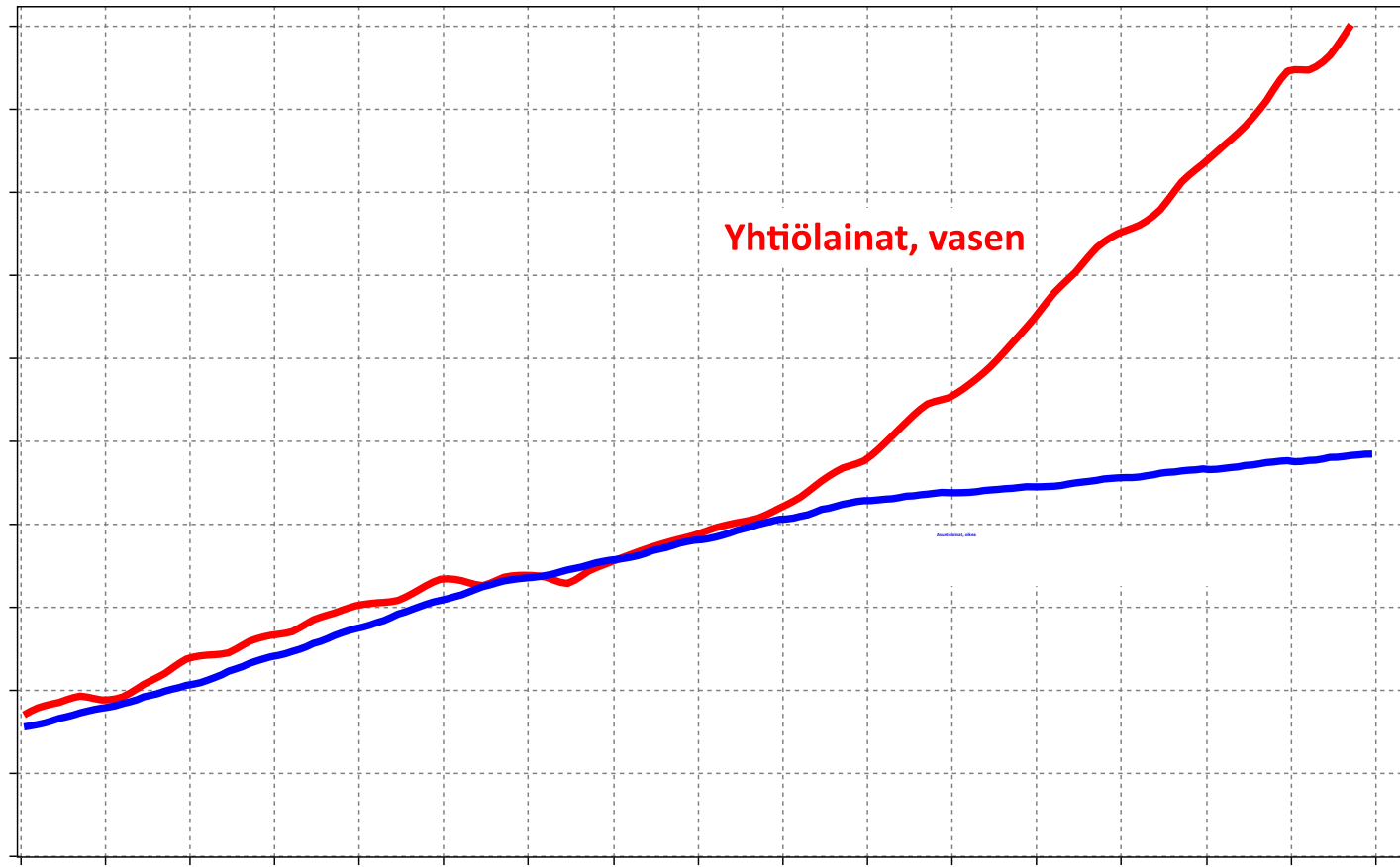
Talousvaikeudet voivat ajaa taloyhtiön konkurssiin

Kun taloyhtiön rahat hävisivät

Taloyhtiölainat kovassa kasvussa

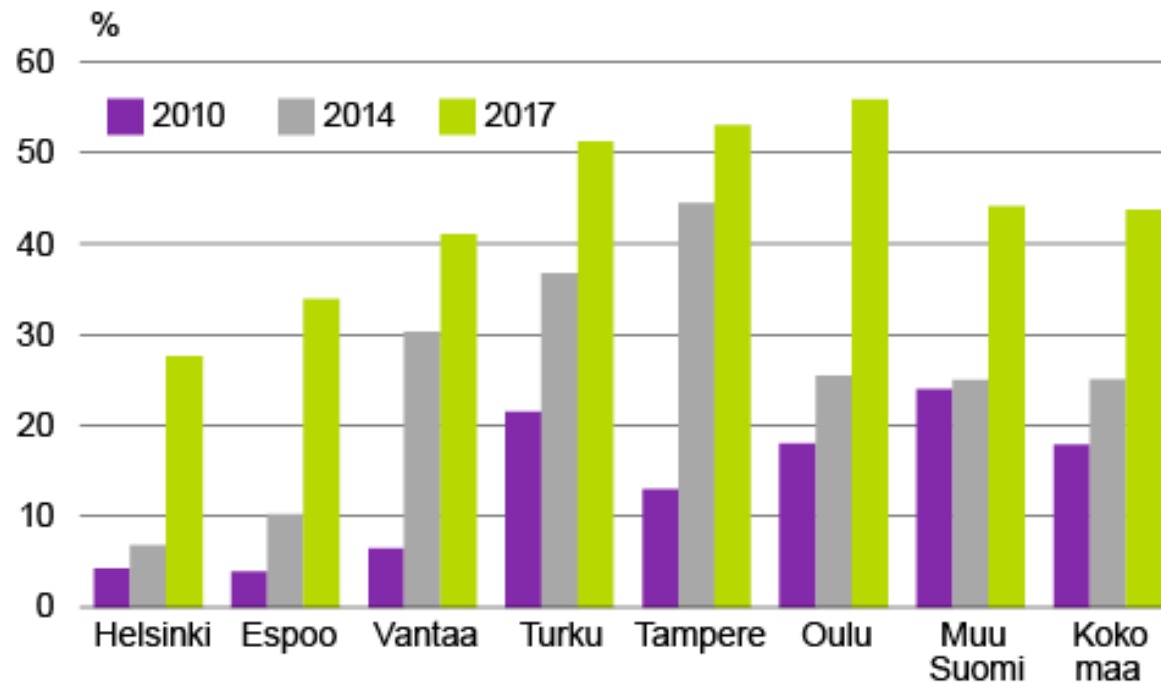

mrd. euroa, kotitalouksien asuntolainakanta ja kotitalouksien yhtiölainat

Uudet asunnot nyt täynnä velkaa

Kuvio 1. Suurten (vähintään 70 %) velkaosuuksien osuus kaikista velkaosuuksista 2010–2017

Lähde: Tilastokeskus, KVKL

Syyt huolille

1. Taloyhtiölainojen räjähdysmäinen kasvu

- Lisää velkaantumista koko taloudessa
- Lisää riskejä taloyhtiöissä
- Korjauslainoissa ja uudiskohteen lainoissa eroja

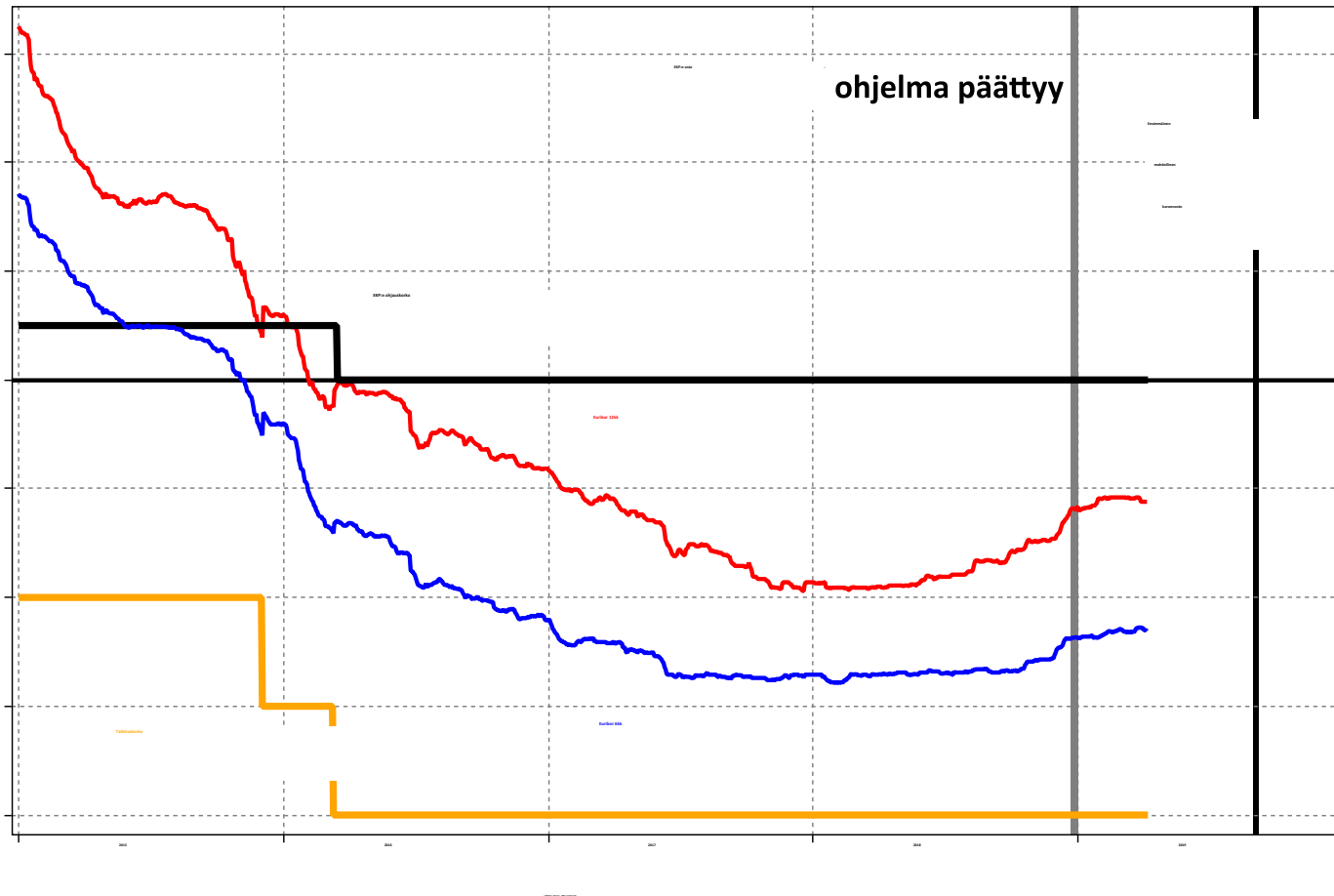
2. Taloyhtiöiden omistajakunnan muutos

- Ennen omistusasujia, nyt sijoittajia
- Ennen pitkäjänteisiä sijoittajia, nyt uusia toimijoita

3. Ymmärrys taloyhtiöistä

- Taloyhtiöiden välillä eroja
- Yhteisvastuullisuus
- Konkurssiriski

Vaimeaa nousua näkyvissä

Vastuunrajoitus

Tähän esitykseen sisältyvät ja sen esittelyn yhteydessä suullisesti tai muutoin annetut tiedot, kannanotot, analyysit, arviot ja suositukset ("Tiedot") perustuvat julkisiin lähteisiin ja esittäjän omiin näkemyksiin ja mielipiteisiin. Esittäjä voi muuttaa Tietoja sekä omia näkemyksiään ja mielipiteitään ilman ennakoilmoitusta. Tietojen hyödyntäminen tapahtuu kaikilta osin hyödyntäjän omalla vastuulla. Suomen Hypoteekkiyhdistyksen konserniin kuuluvat yhtiöt eivät takaa Tietojen oikeellisuutta tai täydellisyyttä eivätkä vastaa vahingoista, joita Tietojen käyttämisestä voi käyttäjälle tai kolmannelle taholle seurata. Tietoja ei ole tarkoitettu sijoitusneuvoksi taikka suositukseksi tai kehotukseksi ostaa tai myydä kiinteistö, asunto-osake tai rahoitusväline.

Esityksen tai sen osan kopioiminen tai suora lainaaminen on kielletty ilman Suomen Hypoteekkiyhdistyksen lupaa.